

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR-SERTIFIKAAT

GRAAD 10

GEOGRAFIE V2

MODEL 2012

PUNTE: 75

TYD: 1½ uur

**LEERDER SE
NAAM**

TOTAAL	15	20	25	15	75
PUNT BEHAAL					
NASIENER					
MODERATOR					

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 1 bladsy vir rofwerk.

BRONMATERIAAL

1. 'n Uittreksel van topografiese kaart 3424BB HUMANSDORP.
2. Ortofotokaart 3424BB 1 HUMANSDORP.
3. LET WEL: Die bronmateriaal moet na gebruik deur die skool ingeneem word vir eie gebruik.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Skryf jou naam in die oop spasie voorsien op die voorblad.
2. Beantwoord ALLE vrae in die oop spasies wat op die vraestel voorsien is.
3. Jy word voorsien van 'n 1:50 000 topografiese kaart 3424BB HUMANSDORP en 'n ortofotokaart van 'n gedeelte van die gekarteerde gebied.
4. Jy moet die topografiese kaart en die ortofotokaart na die eksamensessie by die toesighouer inlewer.
5. Jy moet die blanko vel papier aan die einde van die vraestel vir rofwerk en berekeninge gebruik. Moet NIE hierdie bladsy van die vraestel verwyder NIE.
6. Toon ALLE berekeninge en formules waar toepaslik. Punte word hiervoor toegeken.
7. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
8. Die volgende Afrikaanse begrippe of hulle Engelse vertalings kom op die topografiese kaart voor.

ENGLISH

Diggings
Caravan Park
Sewage Works
River Mouth
Golf Course
Wetland

AFRIKAANS

Uitgrawings
Karavaanpark
Rioolwerke
Riviermond
Gholfbaan
Vlei

VRAAG 1: MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE

Die vrae hieronder is op die 1:50 000 topografiese kaart 3424BB HUMANSDORP, sowel as die ortofotokaart van 'n gedeelte van die gekarteerde gebied gebaseer. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde vir die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) in die blokkie langs elke vraag neer.

1.1 Die kaartverwysing van die topografiese kaart noord van Humansdorp is ...

- A 3325AA.
- B 3424BD.
- C 3324DD.
- D 3424BA.

1.2 Die topografiese kaartnommer 3424 verwys na ...

- A kontoere en isobare.
- B isobare en kontoere.
- C lengtegraad en breedtegraad.
- D breedtegraad en lengtegraad.

1.3 Die skaaltipes wat op topografiese karate gebruik word is:

- (i) Verhouding
- (ii) Breuk
- (iii) Woord
- (iv) Lyn

Kies die korrekte kombinasie:

- A (i) en (ii)
- B (ii) en (iii)
- C (iii) en (iv)
- D (i) en (iv)

1.4 Die skaal van die ortofotokaart is ... keer groter as die skaal van die topografiese kaart.

- A 5
- B 10
- C 20
- D 40

1.5 Die kontoerinterval van die topografiese kaart is ... meter.

- A 5
- B 10
- C 20
- D 50

1.6 Kontoerlyne, trigonometriese stasies, punthoogtes en hoogtemerke verteenwoordig ...

- A lyne wat plekke met dieselfde hoogte verbind.
- B plekke met dieselfde plantegroei.
- C hoogte bo seevlak.
- D lyne wat plekke met dieselfde temperatuur verbind.

1.7 Die pad op die topografiese kaart wat Humansdorp met Jeffreysbaai verbind is die ...

- A R102.
- B R330.
- C N2.
- D N12.

1.8 Die presiese hoogte van **T** in blok **A5** op die topografiese kaart is ... meter.

- A 20
- B 200
- C 2 000
- D 20 000

1.9 Die mensgemaakte verskynsel by **W** in blok **A7** op die topografiese kaart is 'n...

- A damwal.
- B brug.
- C spoorlyn.
- D waterval.

1.10 Die verskynsel by **1** on the ortofotokaart is 'n...

- A begraafplaas.
- B klein dammetjie.
- C uitgraving.
- D wingerd.

1.11 Die fisiese/natuurlike verskynsel by **X** in blok **F4/5** op die topografiese kaart is 'n...

- A dam.
- B waterval.
- C moeras en vlei.
- D riviereiland.

1.12 Die hoofmetode waarop water na die landbougrond in blok **F3** op die topografiese kaart gelei word, is deur middel van ...

- A windpompe.
- B pypeleidings.
- C kanale.
- D vore/slote.

1.13 Die verskynsel **3-4** op die ortofotokaart is 'n...

- A uitloper.
- B vallei.
- C saal.
- D rug.

1.14 Die verskynsel gemerk **10** op die ortofotokaart is 'n...

- A huis.
- B nywerheid.
- C skool.
- D kerk.

1.15 Die hang gemerk **5-6** op die ortofotokaart is ...

- A konkaf.
- B konveks.
- C terrasagtig.
- D eweredig.

(15 x 1)

[15]

VRAAG 2: KAARTBEREKENINGE

2.1 Bereken die reguitlyn-afstand tussen hoogtemerk 209 (**A3/4**) op die N2 en die Plettenbergbaai-uitgangspunt (**A1**) in kilometer.

(3)

2.2 Noem die volgende:

2.2.1 Die kompasrigting tussen punthoogte 25 in blok **H6** en trigonometriese stasie 124 in blok **H6/7** op die topografiese kaart

_____ (1)

2.2.2 Die ware peiling tussen punthoogte 25 in blok **H6** en trigonometriese stasie 124 in blok **H6/7** op die topografiese kaart

_____ (1)

2.3 Watter EEN, kompasrigting of ware peiling, is 'n akkurater manier om rigting aan te toon? Gee EEN rede vir jou antwoord.

Antwoord: _____

Rede: _____

_____ (2)

2.4 Verduidelik, met behulp van 'n eenvoudige diagram, hoe die kaart 3424BB HUMANSDORP genoem is.

_____ (8)

2.5 Gee die presiese koördinate van punthoogte 77 in blok **E2**.

_____ (4)

2.6 Met hoeveel moet die 3424BB HUMANSDORP topografiese kaart vergroot word om net so groot soos die werklikheid te wees?

_____ (1)
[20]

VRAAG 3: TOEPASSING EN INTERPRETASIE

3.1 Jy gaan vir die eerste keer stap en is nie baie fiks nie. Jy kan kies of jy van punt **4** na punt **3** of van punt **6** na punt **5** wil stap.

3.1.1 Watter EEN sal jy kies?

_____ (1 x 2) (2)

3.1.2 Gee 'n rede vir jou antwoord op VRAAG 3.1.1.

_____ (1 x 3) (3)

3.2 Onderskei tussen die Kromrivier in blok **G2** en die Kamsterivier in blok **E6** deur aan te dui watter een standhoudend/permanent is en watter een nie-standhoudend/periodies is.

_____ (1 x 2) (2)

3.3 Dui die rigting aan waarin die Seekoeirivier deur Broadlands in blok **D2** vloei en gee 'n rede vir jou antwoord.

Rigting: _____

Rede: _____ (2 x 2) (4)

3.4 Gee EEN bewys vanaf die topografiese kaart om aan te dui dat natuurbewaring 'n prioriteit in die gekarteerde gebied is.

_____ (1 x 2) (2)

3.5 Geen riviere vloei deur blok **B8** nie. Noem EEN metode wat boere gebruik om water in die gebied te verkry.

_____ (1 x 2) (2)

- 3.6 Baie mense besoek Jeffreysbaai tydens die somervakansie. Die groot aantal besoekers kan daartoe lei dat die oseaan besoedel word. Noem EEN bron van besoedeling deur die besoekers en EEN gevolg daarvan op die oseaan-omgewing.

(2 x 2) (4)

- 3.7 Die Seekoeirivier kan sy walle tydens swaar reënval oorstrom. Noem TWEE negatiewe gevolge wat in die gebied langs die rivier ondervind kan word soos wat dit na die oseaan toe vloei.

(2 x 2) (4)

- 3.8 Veronderstel jy is 'n toeriste-inligtingsagent. Jy moet 'n toeristebrosjyre vir Humansdorp en die omliggende omgewing saamstel. Noem EEN belangrike attraksie/besienwaardigheid wat jy in die brosjyre sal insluit.

(1 x 2) (2)
[25]

VRAAG 4: GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS

- 4.1 Skryf die akroniem *G/S* volledig uit.

(1 x 1) (1)

- 4.2 Noem enige EEN komponent van 'n GIS.

(1 x 2) (2)

4.3 Kies 'n begrip uit KOLOM B wat by 'n stelling in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–E) langs die nommer (1–4) hieronder neer.

KOLOM A	KOLUM B
1. Die wetenskap om inligting oor die aardoppervlak te kry sonder om in direkte kontak daarmee te wees	A ruimtelike data B punte
2. 'n Ware wêreldverskynsel waarvan die ligging en/of vorm in terme van 'n ruimtelike verwysingsstelsel beskryf kan word	C lyne D ruimtelike voorwerpe
3. Data wat beskryf kan word in terme van ligging of ruitverwysing	E afstandwaarneming
4. Die tipe simbool wat kartograwe gebruik om paaie, riviere en spoorlyne te beskryf	

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

(4 x 1) (4)

4.4 Ruimtelike data kan as punte, lyne en poligone hanteer word. Noem EEN lynverskynsel in blok **A3**.

_____ (1 x 2) (2)

4.5 Noem EEN attribuut van die N2 wat van wes (blok **A1**) na oos (blok **A10**) deur die topografiese kaart loop.

_____ (1 x 2) (2)

4.6 Waarom is GIS ontwikkel?

_____ (2 x 2) (4)

[15]

TOTAAL: 75

ROFWERK EN BEREKENINGE